

[Ellsabeth Arnold]

Men det, der har været hovedsynspunktet for Det Radikale Venstre i denne sag, er, at det er så utrolig svært at påvise en egentlig fejl i sygehussystemet, hvor det ofte vil være betydelig lettere hos en enkelt praktiserende læge eller på en klinik, hvor man har kontakt med behandleren. Ansvarsplaceringen for uheldet vil blive betydelig lettere for patienten at komme igennem med, hvis der er sket en fejlbehandling, og det er fordelen ved at have en patientforsikring.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkeparti er også særdeles tilfreds med, at vi nu får en patientforsikring. Vi har i årevis talt om, at vi burde have det.

Men man kan jo ikke lade være med at sidde og tænke lidt på, hvordan det har været før. Når man nu siger, at der bliver merudgifter på mange hundrede millioner kroner, vil det så i realiteten sige, at der i de forløbne år har været mennesker, der ingenting har fået, men som har været berettiget til det? Det er jo det, dette her ganske tydeligt angiver.

Det har jo vist sig i de senere år, at det er nødvendigt, at vi får denne forsikring, når man kan komme ud for, at alle kan se, at her er der begået en fejl, endda en så alvorlig fejl, at ingen kan være i tvivl om, at det er en fejl, og der alligevel bliver sagt, at det er et hændeligt uheld, således at den pågældende ingenting får i erstatning for det.

Selvfølgelig er vi parat til at finde de penge, der skal til; det er da klart. Men egentlig burde det jo i dag være et enigt Folketing, der sagde: Vi kan ikke være den tilstand, som har været før, bekendt, nemlig at vi lader mennesker, hvor der virkelig er tale om alvorlige ting, fuldstændig i stikken.

Vi mener også, vi skal videre, sådan at patientforsikringen kommer til at dække alle former for behandling, men vi har ment, at det var rigtigt at starte med hospitalerne og få noget erfaring; senere kan vi så få andre med. Men det er en god ting, at vi nu hjælper de patienter, der før var ladet i stikken, og det er det, vi gør med dette forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 63 stemmer (S, SF, CD, RV og KRF) mod 46 (KF, V og FP).

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Anden behandling af lovforslag nr. L 23:

Forslag til lov om Danmarks Grundforskningsfond.

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 27/12 90. Første behandling 18/1 91. Betænkning 24/5 91).

Der var stillet 10 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Frank Jensen (S):

Hvis man skal være ærlig, må man sige, at betænkningen over dette lovforslag har haft en noget svær fødsel i udvalget. Det stod jo lidt uklart under førstebehandlingen, hvem der havde faderskabet til lovforslaget, men kort tid efter påtog finansministeren sig faderskabet, og derefter kom lovforslaget til i folkemunde at gå som »Dyremoses Mindefond«.

Men nu har vi så fået en betænkning frem til Folketinget, og vi er i hvert fald fra Socialdemokratiets side glade for, at vi nu får meget store ændringer ind i lovforslaget, så vi sikrer, at dette lovforslag ikke kommer til at indeholde falsk varebetegnelse.

Lovforslagets formålsparagraf talte jo om oprettelse af Danmarks Grundforskningsfond. Men der var i det oprindelige lovforslag meget stor usikkerhed med hensyn til, om ikke det ville blive falsk varebetegnelse, fordi resten af paragrafferne i lovforslaget stort set lagde op til, at der her var tale om industripolitik og erhvervs politik. Og det er godt nok, for det mangler vi også i dette land, men så skal man fra regeringens side lade være med at tale om øgede bevillinger og styrkelse af grundforskningen.

[Frank Jensen]

Men vi har nu sikret os ved et godt udvalgsarbejde, og jeg vil gerne takke ikke mindst Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti for et godt samarbejde. Det lykkedes jo på et meget tidligt tidspunkt at nå til enighed om det betækningsbidrag, som de tre partier, der udgør et flertal her i Tinget, var enige om. Imidlertid kom finansministeren og gjorde krav på De Radikales dyd, men det har ikke betydet, at De Radikale er løbet skrigende væk fra det flertal, som oprindeligt lavede en fælles betænkning, tværtimod styrkede det nærmest fællesskabsfølelsen hos de tre partier. Det har betydet, at vi har fået sat et afgørende fingeraftryk på det lovforslag, som nu foreligger.

Jeg kan så forstå, at forskningsministeren har valgt at dæmpe begejstringen ved at udsende en pressemeddelelse den 23. maj, hvori der står, at »der er aftalt visse mindre ændringer i forhold til det oprindelige lovforslag«. Jeg må nok sige, at det er at holde begejstringen på et meget lavt niveau, for som man ser af betænkningen, er der næsten ikke en paragraf, der går ram forbi med hensyn til at blive strammet op, sådan at vi undgår, at der bliver tale om falsk varebetegnelse.

Vi er glade for, at vi nu har sikret, at vi kan bruge de 2 mia. kr. til henlæggelse til fonden til at styrke de forskningsmiljøer, der i dag er ved at tørre ud af mangel på bevillinger. Det er dér, vi får mest for pengene, dér får vi den bedste kvalitet i stedet for ved at bygge 4-6 nye Max Planck-institutter op. Det er vi glade for, ligesom vi er glade for, at vi har fået pillen hemmelighedskræmmeriet ud af lovforslaget: § 14 – hvorefter lov om offentlighed i forvaltningen ikke skulle gælde for fonden – udgår.

Alt i alt er vi i Socialdemokratiet glade for, at vi nu endelig får sluttet sagen om oprettelse af Danmarks Grundforskningsfond, og vi er tilfredse med indholdet i det lovforslag, som kommer til endelig vedtagelse ved tredje behandling.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg har et spørgsmål til hr. Frank Jensen, når nu hr. Frank Jensen er så begejstret for de ændringsforslag, man fra Socialdemokratiets side, kan jeg forstå, har fået formuleret, og for forslaget, som det nu ser ud.

I bemærkningerne til ændringsforslag nr. 1 står, at Grundforskningsfonden skal have overført et beløb på 2 mia. kr., som staten har indvundet ved privatiseringer, og jeg vil gerne have oplyst af hr. Frank Jensen, hvad det er for privatiseringsprojekter, Socialdemokratiet har medvirket til, siden man nu har skaffet dette provenu på 2 mia. kr.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Det tilkommer ikke Socialdemokratiet at gøre krav på regeringens fortrolighed og overholdelse af forlig. Det må de partier, som har lavet forlig med regeringen om privatisering. Dér må Fremskridtspartiet holde styr på eget hus, det tilkommer ikke Socialdemokratiet. Regeringen har fremsat lovforslaget om oprettelse af Danmarks Grundforskningsfond. Det har vi nu fået afgørende indflydelse på, og derfor vil vi selvfølgelig stemme for lovforslaget; men hvor pengene kommer fra, er jo regeringens og Fremskridtspartiets ansvar.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg var fristet til som kommentar til hr. Frank Jensens sidste indlæg at sige: Hæleren er ikke bedre end stjæleren.

Der er tale om, kan jeg så altså forstå, at det er et provenu, som Socialdemokratiet ikke har været med til at indvinde, og hvis det er tilfældet, er der simpelt hen tale om, at man fra regeringens side meget, meget groft har misbrugt det privatiseringsprovenu, der har været aftalt med Fremskridtspartiet. Det fremgår af begge aftalerne, både af den fra december 1989 og den fra november 1990, utvetydigt, at det provenu, der måtte blive hentet, skulle anvendes til at afdrage på statsgælden. Det står der ordret, og at putte 2 mia. kr. over i denne her fond er ikke at afdrage på statsgælden.

Jeg havde det indtryk, at pengene kom fra de aftaler, Socialdemokratiet har været med til at lave med regeringen, bl.a. om TeleDanmark og om GiroDanmark. Det var, hvad vi fik oplyst under førstebehandlingen, men jeg kan forstå på hr. Frank Jensen, at det ikke er tilfældet, og det er jeg glad for at have fået bekræftet.

Derfor er der tale om et meget groft brud fra regeringens side på de to privatiseringsaftaler,

[Kim Behnke]

den har indgået med Fremskridtspartiet. Det fremgår ingen som helst steder, at man kunne anvende pengene til dette her. Man kunne have været mere intelligent, end man har været. Man kunne have afdraget de 2 mia. kr. på statsgælden, derved havde man indvundet mindst 200 mio. kr. om året i sparede renteudgifter, men man havde også sparet renters rente. Det opnår man ikke ved at overflytte de 2 mia. kr. til Danmarks Grundforskningsfond, derved opnår man ikke rentes rente-effekten, og man har brudt et forlig med Fremskridtspartiet groft.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg vil gerne sige til Fremskridtspartiets ordfører, hr. Kim Behnke, at det stadig væk ikke tilkommer Socialdemokratiet at rende og holde styr på de aftaler, som regeringen laver med Fremskridtspartiet. Men jeg vil gerne bekræfte det, som jeg også sagde ved første behandling af lovforslaget, at det ville have den statsøkonomiske effekt, som jeg også anbefalede ved første behandling, at man havde brugt de 2 mia. kr. til at betale af på statens gæld og få en rentellettelse på 200 mio. kr. årligt, og derefter kunne Folketinget have prioriteret dem til grundforskning. Det ville have været den nemmeste løsning, men det ønskede regeringen ikke.

Der var ikke flertal for det socialdemokratiske synspunkt om direkte ved bevilling i finansloven at få styrket grundforskningen. Vi har derfor accepteret konstruktionen med fondsdannelsen, og vi har så fået bestemt, hvordan fonden skal oprettes, og hvad den skal bruge pengene til, og det er vi selvfølgelig glade for.

At Fremskridtspartiet har lagt stemmer til at finde pengene, må man altså ordne med finansministeren.

Rahbæk Møller (SF):

Jeg skal ikke blande mig i regeringens forlig med Fremskridtspartiet, ej heller skal jeg udtale mig om, i hvilket omfang regeringen benytter sig af forskellige cigarkasser. Jeg vil bare konstatere, at regeringen åbenbart har penge til en grundforskningsfond, og vi har ønsket at blande os i dens sammensætning og formål.

Der er sket nogle ændringer, men først skal vi måske lige fastslå nogle ting, som vi faktisk er blevet enige om hen ad vejen. Vi er enige om, at der skal være en uafhængig bestyrelse for den-

ne fond. Bestyrelsens sammensætning har ændret sig, men det er faktisk sket i ret bred enighed. En anden ting, vi var enige om, var, at denne fond ikke skulle bruges til projektstøtte, for det har vi forskningsrådene til, men den skulle være en støtte til at styrke grundforskningsmiljøer.

Men dermed slap enigheden jo også umiddelbart op. Regeringen foreslog oprindelig, at der skulle laves 4-6 institutter uden for universiteterne. Det bliver der ikke, formålsparagrafen er helt ændret. Der står udtrykkeligt, at vi tager udgangspunkt i eksisterende miljøer – derved får vi langt mere for pengene – og det vil sige, som det også er præciseret, at det i overvejende grad er universiteterne og de højere læreanstalter, der skal have tilført nye kræfter dér, hvor de er stærke i forvejen, efter princippet om, at kvalitet belønnes. Derved får vi nemlig den virkning, at vi ikke alene får forskning for 200 mio. kr., men vi får øget kvaliteten af den forskning, der udføres i forvejen, for i forvejen bruger vi jo væsentlig større beløb end 200 mio. kr. om året.

Et andet punkt, hvor der er sket en markant ændring, er med hensyn til den type forskning, der kan støttes. I det oprindelige forslag stod der, at det kun var erhvervsrettet grundforskning, der kunne støttes. I sig selv er det jo en modsigelse – contradiction in terms for at tale engelsk – for erhvervsrettet grundforskning eksisterer ikke, og derfor har vi heldigvis præciseret, at enhver type grundforskning kan støttes af denne fond.

Endelig er der sket den ændring, at den mystiske paragraf, der undtog Grundforskningsfonden fra en række love, herunder offentlighedsloven, simpelt hen er fjernet.

Der er nogle punkter, som vi ikke kunne blive enige med regeringen om, og derfor har oppositionen valgt at skrive sit eget betækningsbidrag, men et flertal – og jeg kan med glæde konstatere, at det er blevet et meget stort flertal, idet også Kristeligt Folkeparti og CD er med – har tilsluttet sig dette betækningsbidrag.

Det drejer sig om, at der på universiteterne efterhånden er et meget stort antal forskere, som på enhver tænkelig måde ved at skrive i internationalt anerkendte tidsskrifter, ved at blive inviteret som talere på store internationale kongresser og på anden vis har vist, at de hører til de bedste, men aldrig har fået et job. Det er

[Rahbæk Møller]

der mange grunde til, men det værste er, at dette problem kan forventes forværret i fremtiden, og derfor har vi skrevet i betænkningen, at Grundforskningsfonden også kan være med til at løse dette problem. Den kan næppe gøre det alene – dertil er problemet for stort – men den har mulighed for at forestå enkeltansættelser rundt om på universiteterne.

En anden ting, der er ændret af oppositionen, er, at det præciseres, at de forskere, der nu ansættes for grundforskningsmidler, kommer ind under styrelsesloven. De kommer simpelt hen til at fungere fuldkommen på linie med de forskere, der i forvejen er ansat, de skal dele deres arbejdsvilkår og på enhver anden måde dele deres vilkår.

Afslutningsvis skal jeg anmode om, at lovforslaget går tilbage til udvalget.

Kirsten Madsen (FP):

Jeg skal ikke forlænge debatten, men bare konstatere, at der er en teknisk fejl i betænkningen, for ændringsforslag nr. 9 til § 14 om, at paragraffen udgår, er tiltrådt af Fremskridtspartiet. Der står det modsatte i betænkningen, og jeg vil blot rette den fejltagelse.

Elisabeth Arnold (RV):

I aftalen vedrørende finansloven for 1991 stod der en ganske kort sætning om, at lovforslag nr. L 23 om Grundforskningsfonden gennemføres. Ved førstebehandlingen af dette lovforslag stod det imidlertid klart, at der ikke var nogen chance for, at lovforslaget om Grundforskningsfonden kunne blive gennemført i den skikkelse, det havde på daværende tidspunkt, idet der var et flertal, et ganske stort flertal, imod.

Nederlagene i politik får man lov at beholde alene, men sejrene er der altid mange der gerne vil have del i, og derfor har der selvfølgelig været interesse for at se, hvem der har fået mest indflydelse på denne grundforskningsfond, som nu bliver gennemført. Interesserede kan læse lovforslaget, de kan læse den endelige lov, og de kan konstatere, at der er forskel. De kan læse både paragrafferne og bemærkningerne og sammenholde dem og se, hvor det er, ændringerne er sket. Det skal jeg ikke bore mere i.

Jeg skal bare henlede opmærksomheden på, at samtlige ændringsforslag til dette lovforslag er stillet af undervisningsministeren. Det bety-

der, at der har været tætte forhandlinger, der har været et til tider ophidset, men dog alligevel frugtbart forhandlingsforløb, og der er kommet et lovforslag ud af det til sidst, som jeg synes vi kan være tilfreds med. Jeg tror, forskningen er godt tjent med den lovgivning, som kommer igennem nu.

Det er værd at lægge mærke til, at f.eks. sektorforskningen er blevet tilgodeset ved en plads i bestyrelsen. Der er andre ting, som er vigtige for os, bl.a. at vi får andre forskningstyper end lige de mest direkte erhvervsrettede omfattet, idet det kan være forfærdelig svært at afgøre, hvilken type forskning der har mest afgørende virkning på den fremtidige erhvervsudvikling. Vi kan altså også tilgodesee både humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning.

Endvidere er der altså sket det, som er vigtigt også for forskningens kontinuitet, at højt kvalificerede forskere, som på enhver tænkelig måde har bevist deres forskningsduelighed, får en mulighed for at få del i en videregående studie.

Grundforskningsfonden kan ikke løse grundforskningens problemer i Danmark, men den skal i hvert fald have en mulighed for at bidrage til løsningen, og det får den nu.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg synes, fru Elisabeth Arnold har sagt meget præcist, hvad der skal siges ved denne lejlighed.

Grundforskningsfonden på 2 mia. kr. var et led i finanslovsaftalen. Desværre var Fremskridtspartiet jo ikke med i finanslovsaftalen vedrørende 1991, og måske kan det forklare den undren, som hr. Kim Behnke gav udtryk for. Det var regeringen, CD, Kristeligt Folkeparti og Det Radikale Venstre, som vedtog, at disse 2 mia. kr. skulle bruges til en uafhængig grundforskningsfond, som skulle gavne Danmarks langsigtede konkurrenceevne, som der stod i teksten.

Dermed fulgte vi et forslag, som var stillet af Forskningspolitisk Råds formand, Jens Rostrup-Nielsen. Han stillede det, da han havde møde med regeringens forskningsudvalg, og gentog det, da han havde møde på Marienborg med statsministerens tænketank. Han havde foreslået, at pengene overvejende skulle bruges til 4-6 Max Planck-institutter. Vi fulgte forslaget. Da han ændrede signaler og udtalte, at det

[Undervisnings- og forskningsministeren]

måske var lidt for firkantet opfattet, sagde jeg straks ved førstebehandlingen, at vi så kunne neutralisere de seks linjer i forslaget bemærkninger, og det er den vigtigste ændring, der er foretaget.

I øvrigt har vi på fornøftig vis talt os til rette om bestyrelsens sammensætning og mange andre ting, og det synes jeg er helt godt og rigtigt. Alt er gået til, som det skal, og jeg vil gerne sige tak til det brede flertal, som nu samles omkring denne grundforskningsfond. Jeg tror, alle partier – undtagen Fremskridtspartiet – støtter fonden. Jeg ville gerne have haft Fremskridtspartiet med, men det kan man forstå er svært, også efter det, der er sagt her.

Jeg vil gerne forsikre også Fremskridtspartiet om, at der ikke er tale om, at regeringen herved forgriber sig på penge, som ikke er regeringens, eller på penge, som Fremskridtspartiet har hals- og håndsret over. Jeg mener, at også i den henseende er alt gået rigtigt til – og i øvrigt er forsende jo et godt formål.

Det lød ganske vist på hr. Rahbæk Møller, som om alt, hvad der skulle foregå, skulle foregå under styrelseslovens vilkår. Det vil jeg gerne afkræfte, for det afhænger jo af, hvad fonden gør, men lad os føre en lang diskussion om det senere. Vi har jo skabt en uafhængig fondsbestyrelse, og hvis den vurderer styrelsesloven som værende så vidunderlig, at den er velegnet til at være ramme for alt det, der skal foregå med disse 2 mia. kr. om året, kan vi ikke forhindre bestyrelsen i det. Jeg vil blot neutralisere den bemærkning, som kunne forstås på den måde, at styrelsesloven nu var ophøjet til også at skulle gælde for Grundforskningsfondens aktiviteter, for det er den altså ikke.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Når undervisnings- og forskningsministeren siger, at disse 2 mia. kr. vedrører finansloven for 1991, og ganske rigtigt konkluderer, at Fremskridtspartiet ikke har del i det, må undervisnings- og forskningsministeren jo kunne redegøre for, hvad det så er for privatiseringer, der er gennemført i 1991, der har frembragt et provenu på 2 mia. kr. Vi har for lidt siden fået oplyst fra Socialdemokratiets side, at det ikke har medvirket til noget sådant. Jeg kan oplyse, at Fremskridtspartiet heller ikke har medvirket til privatiseringer i 1991, der har afstedkommet

det provenu. Hvorfra har regeringen så de 2 mia. kr.?

Undervisnings- og forskningsministeren ville gerne have haft Fremskridtspartiet med. Jamen det er simpel rentesregning, det er det, man underviser i ude omkring: Hvis man afdrager 2 mia. kr. på statens gæld, opnår man ikke bare 200 mio. kr. om året, nej, man opnår en rentes rente-effekt, som gør, at der over et forløb bliver en betydelig lettelse af statens renteudgifter.

Når man derimod tager de 2 mia. kr. og putter ind i en fond og malker renteindtægten, nemlig 200 mio. kr. hvert år, opnår man aldrig nogen sinde denne rentes rente-effekt. Det sagde vi under førstebehandlingen. Hvis man fra regeringens side havde været interesseret i at have Fremskridtspartiet med i dette her, havde det været så simpelt, at man anvendte de 2 mia. kr. til afdrag på statsgælden og i stedet for satte 200 mio. kr. på finansloven hvert år. Så havde vi nemlig opnået rentes rente-effekten, men det gør vi ikke nu.

Men ministeren skylder stadig væk et svar på, hvilke projekter der er blevet gennemført, siden man har været i stand til at hente de 2 mia. kr. Hvis det er i 1991, kan man selvfølgelig nå det endnu, men hvis det er penge fra tidligere års privatiseringer, så bliver jeg nødt til at gøre opmærksom på, at der foreligger to utvetydige forligstekster, der klart beskriver, hvad de penge skulle bruges til, nemlig til afdrag på statsgælden, og det har ikke fundet sted.

Rahbæk Møller (SF):

Efter ministerens tale er jeg nødt til at præcisere, at jeg selvfølgelig ikke har hævdet, at Grundforskningsfondens er omfattet af styrelsesloven. Det er indlysende, at den ikke er det. Den er omfattet af lov om Danmarks Grundforskningsfond.

Jeg har heller ikke hævdet, at Grundforskningsfondens ikke suverænt selv opretter institutter og ansætter og afskediger mennesker; sådan er det nu engang.

Det eneste sted, hvor styrelsesloven kommer ind i billedet, er selvfølgelig, at Grundforskningsfondens ikke kan oprette et institut eller ansætte mennesker på en institution uden efter samtykke med denne institutions ledelse. Det går jeg ud fra går ganske automatisk, det er en selvfølge. Men det, der står i betænkningens bi-

[Rahbæk Møller]

draget fra flertallet, er, at når folk er ansat for en periode, fungerer de på lige vilkår med dem, der var der i forvejen, det vil sige, at de kan deltage i styrelsen, de kan lade sig vælge som institutbestyrer, de kan deltage i alle mulige udvalg, de kan deltage i valg osv. De fungerer med andre ord på linie med dem, der er der i forvejen. Det er det, der står i flertallets betækningsbidrag.

Lysholm Christensen (KRF):

Det kunne tænkes, at der var nogen, der gik hen og slog op i teksten fra førstebehandlingen og sammenholdt mine ord ved den lejlighed med det, der nu står i betænkningen om Grundforskningsfonden, og man kunne måske så finde ud af, at der kan være visse ting, der ikke helt stemmer sammen.

Derfor tager jeg ordet nu for at tilkendegive, at Kristeligt Folkeparti synes, at det, der er sket under udvalgsbehandlingen, er positivt, og vi synes, det er udmærket, at loven har fået den udformning, den nu har fået. Vi er især tilfreds med, at der nu bliver etableret en uafhængig bestyrelse.

Vi synes også, at det er fint, at støtte kan gives til bestående forskningsmiljøer. Vi er blevet overbevist om, at det at etablere nye forskningsmiljøer er en meget stor og omfattende sag, noget, som man ikke gør fra den ene dag til den anden, og derfor er det rimeligt, at en væsentlig del af pengene bruges i de bestående miljøer. Dermed udelukker vi heller ikke, at nye forskningsmiljøer kan skabes.

Endelig vil jeg gerne tilkendegive, at jeg heller ikke har opfattet administrationen af loven således, at det skal foregå under styrelsesloven. Grundforskningsfonden får en uafhængig bestyrelse, som selvstændigt træffer beslutninger. Selvfølgelig er der nogle bindinger omkring ansættelsesforhold, men efter vores mening er det vigtigt, at man, så langt det lader sig gøre, er uafhængig af styrelsesloven.

Vi kan med stor tilfredshed støtte lovforslaget og glæde os over, at dansk forskning hermed får et ekstra løft.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Det vigtigste er, at Grundforskningsfondens bestyrelse står frit også i forhold til de fortolkninger, der her er fremsat af hr. Rahbæk Møller.

Frank Jensen (S):

Nu vil det være så ærgerligt at begynde at så tvivl om, hvad det er, der fremgår af den betænkning, som et meget stort flertal har sluttet op om forud for andenbehandlingen i dag. Jeg kan fuldt bekræfte det sidste, som ministeren sagde, at fondens bestyrelse står frit, men hvis fonden placerer medarbejdere på styrelseslovsinstitutioner, så indgår de under samme betingelser som de øvrige medarbejdere. Det vil sige, at så længe den nuværende styrelseslov er gældende på højere læreanstalter, vil de af fonden placerede forskere, uanset om det er professorer, lektorer eller folk ansat på centre på institutionerne, indgå under samme vilkår. Det er sådan set det, samtlige partier på nær regeringspartierne og Fremskridtspartiet har skrevet i deres betækningsbidrag, og for at der ikke skal være usikkerhed på nogen måde om, hvad der er baggrunden for betækningsbidraget, er det hermed fastslået.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Og Grundforskningsfondens bestyrelse synes, at det er en dårlig anvendelse af pengene, har den heldigvis muligheden for at anbringe de pågældende ved et institut, hvor der gælder andre regler, i stedet for at anbringe de pågældende på et institut under styrelsesloven. Det er derfor, jeg siger, at det afgørende er, at bestyrelsen står frit, og hvis den ikke bryder sig om den måde, som hr. Rahbæk Møller her beskrev det på, kan den simpelt hen anbringe dem på en anden måde, som ligger uden for styrelsesloven. Det er Grundforskningsfondens bestyrelse, der afgør, hvordan pengene skal anvendes.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af § 2, § 2 i den nye affattelse, ændringsforslag nr. 3 om en ny affattelse af § 3, § 3 i den nye affattelse, ændringsforslag nr. 4 om en ny affattelse af § 4, § 4 i den nye affattelse, ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af § 5, § 5 i den nye affattelse, ændringsforslag nr. 6 om en ny affattelse af § 6, § 6 i den nye affattelse, §§ 7-12, ændringsforslag nr. 7 og 8 og § 13 med de foretagne ændringer

vedtoges uden afstemning.

§ 14

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9 om, at § 14 udgår, var dermed vedtaget.

Ændringsforslag nr. 10 om en ny affattelse af § 15 og § 15 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Anden behandling af lovforslag nr. L 98:

Forslag til lov om uddannelse af lærere til folkeskolen.

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 30/1 91. Første behandling 7/2 91. Betænkning 23/5 91).

Der var stillet 17 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Pernille Forchhammer (S):

I Socialdemokratiet er vi glade for, at det gennem udvalgsarbejde er lykkedes os at få gennemført en lang række forbedringer i forhold til det oprindelige lovforslag.

Der har været fire hovedpunkter i disse forhandlinger, for det første hele styrelsesdelen. Vi mener, at de studerendes og medarbejdernes rettigheder er helt fundamentale, når vi snakker

om demokratimodeller i uddannelsesinstitutionerne. Vi er derfor glade for, at det nu med et ændringsforslag slås fast, at de to grupper har ret til at danne deres egne råd, uanset hvad seminariets bestyrelse måtte mene, ligesom vi er tilfreds med, at både studerende og medarbejdere sikres en plads som tilforordnede i seminariernes bestyrelser med en lokal mulighed for at give dem fuldt medlemskab og stemmeret. Vi håber og forventer, at seminarierne mange steder vil benytte denne mulighed, som vil give brugerne af seminarierne naturlig indflydelse og ansvar.

Til styrelsesdelen hører også etableringen af et centralt seminarieråd, som er rådgivende for ministeren om alle lovens forhold, og som har til hovedformål at sikre, at der fortsat er tale om én læreruddannelse, hvad enten man uddannes på Blågård eller Aarhus Fællesseminarium. Rådets sammensætning er gjort mere spændende, fordi også seminariets aftagere er repræsenteret.

Når vi alligevel sammen med SF har stillet et ændringsforslag til sammensætningen, skyldes det, at vi mener, at Folkeskolens Udviklingsråd – eller dets afløser – og universiteternes og universitetscentrenes pædagogiske fakulteters repræsentation i rådet ville indebære en yderligere styrkelse af rådet, specielt hvad angår den pædagogiske sammenhæng i læreruddannelsen. Vi mener ikke, skoleledernes repræsentation er nødvendig, eftersom de er en del af Danmarks Lærerforening, og vi ser absolut ingen grund til, at De Frie Skoler skal optage en plads i rådet.

Det andet hovedpunkt er spørgsmålet om uddannelsespraktik. At blive en god lærer er ikke noget, man kan lære fra en eller flere bøger. En lærer skal ud over et højt fagligt niveau også have evnen til at formidle denne viden til meget forskellige elever i meget forskellige situationer. Derfor er praktikdelen af uddannelsen væsentlig.

For Socialdemokratiet har det været vigtigt at finde en model med større fleksibilitet, samtidig med at de værdifulde dele af praktikken, som vi kender den i dag, videreføres. Det mener vi er lykkedes med den model, der er beskrevet i udvalgsbetænkningen. Der er fortsat et tæt samarbejde mellem et mindre antal praktikskoler og seminariet, som sikrer, at seminariet har en tæt føling med udviklingen i folkesko-